

ПЕРСОНАЛІЇ

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНЕЦЬ: РОЗРОБНИК КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ — ЛЕОНІД ПЕТРОВИЧ ЮЗЬКОВ — НАШ ЗЕМЛЯК

Імена великих людей стають загальнонародною спадщиною, як правило, лише після їх смерті. Нажаль ... Адже та повага і пошесті, які віддаються цим людям після їх смерті, дуже б допомогли їм реалізувати свої завдання за життя. Чомусь належне ставлення до таких особистостей запізнюється ... на роки, десятиліття, а інколи — століття.

Але незмінним залишається те, що ідеї Великих українців актуальні для сучасних українців повсякчас.

На мою думку, до таких Великих людей можна віднести Леоніда Петровича Юзькова, видатну особистість нашого часу, у якого моральність завжди стояла на найвищому щаблі.

Леонід Юзьков — це вчений і державний діяч, розробник Декларації про державний суверенітет України та Конституції України, перший Голова Конституційного Суду України. Його доля нагадує мені долю всесвітньвідомого авіаконструктора Сергія Корольова, який “прорубав” вікно у космос, запустивши перший супутник та забезпечивши можливість польоту людини у космос. Ім’я Корольова стало відомо лише після його передчасної смерті, а його розробки та ідеї і сьогодні є основою для розвитку космічної галузі в світі.

Так і ім’я Леоніда Юзькова не “блищало” на біг-бордах і в щоденних новинах по радіо та телебаченню. Можна навіть припустити, що пересічному українцю це ім’я нічого не скаже, адже воно загубилось в “мереживі” імен та подій, які переживала в 90-ті роки Україна. Але саме в цьому “мереживі” і саме тоді вирішувалась доля України: чи бути їй незалежною, які орієнтири розвитку обрати, як не допустити зубожіння громадян.

І я відчуваю гордість за те, що саме завдяки нашому земляку, Леоніду Юзькову, в доленосному документі — Декларації про Державний суверенітет (від якої почався відлік часу проголошення незалежності) — вперше з часів Михайла Грушевського з’явилась назва нашої держави “Україна” (а не УРСР, як пропонувалось в первинному проекті Декларації).

Саме Юзьков очолював робочу групу з розробки Конституції України, послідовно відстоюючи ідею верховенства народу, людини над державою, а не навпаки — держави над народом, як це було за радянських часів.

Оце і є, напевне, справжній патріотизм, який проявляється не на площах в оточенні оплічників, а під час доленосних моментів історії, і коли про це дізнаються багато років потому.

Народився головний ідеолог Декларації про державний суверенітет України та Конституції України у селі Новоселиця Полонського району 28 січня 1938 року.

Навчався у рідному селі в загальноосвітній школі, нині — Новоселицький лицей, якому планується присвоїти ім'я Леоніда Юзькова. Потім поступив на юридичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка, який закінчив у 1965 році. Далі — шлях науковця: від співробітника лабораторії до доктора юридичних наук (з 1985 р.), професора (з 1988 р.), академіка Академії правових наук України.

Як один із провідних вчених-конституціоналістів на початку 90-х років працював у Секретаріаті Верховної Ради України. А у 1992 році був обраний Верховною Радою України першим Головою Конституційного Суду. Очолював робочі групи по підготовці Концепції Конституції України, а потім двох офіційних проектів Конституції України, проекту закону “Про Конституційний Суд України”. Сьогодні його наступники — судді вищого органу конституційного правосуддя — стверджують, що Леонід Петрович “не шкодував ані сил, ані здоров'я, ані часу для розбудови України як правової держави, яку він бажав бачити шанованою всім цивілізованим світом”.

На посаді Голови Конституційного Суду України він зіткнувся з багатьма проблемами. Для початку роботи Конституційного Суду не виділялось належне приміщення, не був чітко визначений порядок обрання суддів, і, загалом, склалось враження, що така установа була у ті роки не потрібна сильній президентській владі. Однією з причин такого ставлення до формування Конституційного Суду України була позиція його Голови і на той час єдиного співробітника Леоніда Юзькова — “полководця без війська”, як він себе жартома назвав. Юзьков відстоював позицію сильного місцевого самоврядування (“реальна влада — радам”), яка не співпадала з позицією вищого керівництва держави, яке прагнуло вибудувати жорстку “вертикаль” влади, в якій місцевим органам місцевого самоврядування відводилась лише б формальна роль (що такі органи існують).

Однак, не дивлячись на тогочасні пристрасті у Верховній Раді, які так і не дали можливості сформувати склад Конституційного Суду, Леонід Петрович залишався в самому центрі подій навколо створення нового українського законодавства. Він зміг згуртувати навколо себе провідних вчених-конституціоналістів, які сприйняли його головні ідеї і розділили переконання вченого-державотворця. Внаслідок чого, Леоніда Юзькова по праву називають архітектором української Конституції, який зміг знайти вдале поєднання важкої адміністративної “машини” з тими новітніми процесами, які відбувались в українському суспільстві. Вже після уходу вченого з життя (у 1995 році) була прийнята Конституція України (28 червня 1996 року), яка визнана однією з найкращих в Європі.

Але вже на етапі створення Конституції Леонід Петрович розумів: “мертва конституція” нікому не потрібна. Він стверджував, що суспільство буде цивілізованим, правовим лише тоді, коли воно буде керуватися Конституцією не на словах, а на ділі. В іншому випадку конституційний лад у державі занадто політизується. Виникає атмосфера, в якій слова політиків разюче розходяться з практикою...

Чи не правда, ці слова разюче нагадують сьогодні, коли зміни до Конституції України у 2004 році призвели до масштабної кризи політичної системи, яка в свою чергу призвела до кризи соціальної.

Сьогодні знову підіймається “хвиля” бажаних змінити Конституцію. І справді, ми на собі відчули, що неможливо жити, коли існують два центри влади, які ще й до того ворогують між собою. Але як змінювати Основний закон. Невже знову в угоду тимчасовій перевазі політичних сил? Тоді кожен прихід до влади буди ознаменуватись зміною Конституції. Та марно ж її назвали Основним Законом: на нього, як до верхівки “піраміди” законодавчих актів, мають рівнятись всі інші (закони та підзаконні акти). А як можна рівнятись на те, що постійно змінюється; як можна поважати те, в чому немає певності; і як можна дотримуватись того, що створене в угоду політичним інтересам? А фундатор українського конституціоналізму

Леонід Юзьков стверджував, що: 1) загальнолюдські цінності мають пріоритет над класовими; 2) в центрі організації і функціонування держави повинна бути людина, її права і свободи (а не те, хто призначає уряд, як це є сьогодні); 3) ідеологія має бути поза Конституцією (!!!); 4) стабільність Конституції закладається в її змісті якщо поєднати кращі зразки світового конституціоналізму з історичними і національними традиціями українського державотворення.

То, можливо, варто прислухатись до ідей людини, яка «прожила» концепцію діючої Конституції; можливо варто почути “пророка” у своїй вітчизні?

Загалом, потрібно визнати, що Леонід Петрович Юзьков був палким прихильником демократичного вибору України, який ми всі ще маємо усвідомити, сприйняти і захистити!

Цього року Л.П. Юзькову виповнилось би 70 років.

Ця подія належно відзначається на державному рівні. З цією метою Президент України В. Ющенко видав відповідний Указ, Прем'єр-Міністр України Ю. Тимошенко — підписала Розпорядження. Затверджені відповідні заходи розпорядженням голови Хмельницької обласної державної адміністрації І. Гавчуком.

Але для подолян також важливо по державному підійти до вшанування пам'яті та утвердження ідей нашого видатного земляка-українця. Первинну роль у цьому взяли на себе Хмельницький університет управління та права (як провідний регіональний вуз юридичного профілю) та Полонська міська рада (як головний організатор заходів на “малій батьківщині” видатного юриста сучасності).

У Хмельницькому університеті управління та права ще з 2000 року запроваджена іменна стипендія ім. Л. П. Юзькова, яка надається кращим студентам університету. До ювілею університету (у 2007 році) був випущений довідник “Юридичне Поділля”.

Але головним заходом відзначення 70-ліття Леоніда Юзькова на Поділлі має стати Всеукраїнська науково-практична конференція “Проблеми становлення і розвитку конституційної держави в Україні”. На цій конференції будуть розглянуті проблеми і перспективи конституційної реформи в Україні, проблеми конституційного судочинства, співвідношення конституціоналізму та місцевого самоврядування. Співорганізаторами конференції виступили: Конституційний Суд України, Академія правових наук України, Міністерство юстиції України, провідні правові наукові центри України (м. Києва, Харкова), Хмельницька обласна державна адміністрація та обласна рада. Конференція пройде на базі Хмельницького університету управління та права 14-15 березня 2008 року.

На “малій батьківщині” Леоніда Юзькова — на Полонщині — його іменем буде називатись школа, де він навчався (у с. Новоселиці) та вже названа вулиця у райцентрі — м. Полонному.

Задля вшанування пам'яті видатного конституціоналіста будуть встановлені меморіальні дошки на будинку по вулиці Панаса Мирного у м. Києві, де він провів останні роки свого життя, на одному з корпусів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого (м. Харків) та Хмельницького університету управління та права. Плануються також і інші заходи.

Наше головне завдання — високо підняти ім'я та прогресивні ідеї Леоніда Петровича Юзькова, адже саме їх, на наше глибоке переконання, потребує сьогодні Україна в її нелегкому поступі до свободи.

Віталій Олуйко

*ректор Хмельницького університету
управління та права, доктор наук
з державного управління, професор*

Редакційна колегія часопису “Університетські наукові записки” щиро вітає професора, доктора економічних наук, заслуженого діяча науки і техніки України, член-кореспондента Національної академії наук України, Академіка академії наук Вищої школи України та Економічної академії України **САВЧУКА Володимира Сафроневича** з 70-річчям!

Шановний Володимире Софроневичу! Прийміть теплі щирі вітання, побажання здоров’я, наснаги й невичерпного оптимізму! Нехай усі Ваші бажання і мрії стануть реальністю. Щастя Вам, доброю настрою на довгі роки, почуття задоволення від зробленого. Хай у Вашій оселі буде затишок, спокій та радість. Хай доля буде прихильною до Вас у всіх починаннях!

Редакційна колегія часопису “Університетські наукові записки” щиро вітає директора Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, академіка Національної академії наук України, доктора економічних наук, **БУРКИНСЬКОГО Бориса Володимировича** з ювілеєм!

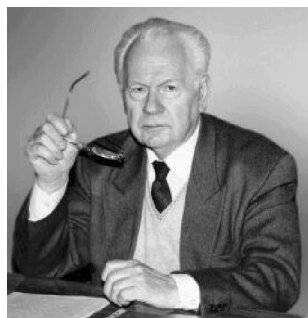
Борис Володимирович, займаючи активну громадську позицію, сформував солідну наукову школу з регіональних економіко-екологічних проблем та проблем розвитку ринку. Автор більш ніж 200 наукових праць, з яких близько 15 особистих і колективних монографій та підручників, мудрий наставник та керівник, він користується безперечним авторитетом та повагою серед колег.

Шановний Борисе Володимировичу! Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого 60-річчя! Нехай кожен день наповнює серце й душу вірою, надією та любов’ю, а привітна та щедра доля сприяє здійсненню всіх заповітних мрій та найважливіших планів. Бажаємо Вам міцного здоров’я, щастя, родинного благополуччя, достатку, нових успіхів і незгасної енергії у плідній праці!

Днями виповнилося 60 років заслуженому діячу науки і техніки України, доктору фізико-математичних наук, професору, Академіку Міжнародної термoeлектричної академії, ректору Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича **МЕЛЬНИЧУКУ Степану Васильовичу!**

Шановний Степане Васильовичу! Завдяки Вашій активній діяльності протягом багатьох років Ви здобули заслужений авторитет і повагу серед колег та друзів. Сьогодні Вас знають як послідовного мудрого керівника, справедлива позиція і вчинки якого заслуговують на шану і повагу. Редакційна колегія часопису “Університетські наукові записки” щиро вітає Вас з ювілеєм та бажає міцного здоров’я, творчої наснаги, невичерпної енергії, здійснення Ваших мрій і задумів. Нехай і надалі довіра людей сприяє успішній реалізації Ваших планів щодо процвітання Вузу. І щоб усі Ваші починання не були підвладні плину часу. Щастя й добробуту Вам і вашій сім’ї, радощів Вашому дому.

30 січня відсвяткував своє 80-річчя доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії наук України, директор Інституту економіко-правових досліджень **МАМУТОВ Валентин Карлович!**

Відомий науковець в Україні та за її межами Валентин Карлович зробив чималий внесок у розвитку правової та економічної науки. Автор більш як 500 наукових праць, у тому числі 20 монографій, під його керівництвом захищено понад 30 кандидатських і докторських дисертацій. Наукова і науково-організаційна діяльність Валентина Карловича відзначена орденом Дружби народів, медаллю «За доблесну працю», Почесними грамотами Верховної Ради України., орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Шановний Валентин Карлович! Бажаємо Вам міцного здоров’я, щастя і процвітання, здійснення всіх мрій і сподівань. Нехай натхненна праця, мудрість та оптимізм і надалі будуть Вашими постійними супутниками у житті, а доля подарує багато світлих літ у мирі та добробуті.

Редакційна колегія часопису «Університетські наукові записки» щиро вітає доктора економічних наук, професора **СТЕЧЕНКА Дмитра Миколайовича** з 70-річчям!

Шановний Дмитро Миколайовичу! Від імені ректорату, професорсько-викладацького складу університету, колег і студентів прийміть щирі вітання з нагоди ювілею! Ваш професіоналізм, впевненість, досвід завжди допомагають приймати рішення в інтересах нашого Вузу. Ми вдячні Вам за підтримку та мудрі поради, які Ви надаєте нашому навчальному закладу.

Щиро бажаємо Вам здоров'я на довгі роки, бадьорого настрою, творчого запалу, щастя, благополуччя. Нехай і надалі буде цілеспрямованою й плідною Ваша діяльність, ніколи не вичерпуються енергія та натхнення. Щасливої Вам долі, міцного здоров'я, успіху, хай у Вашій оселі завжди панують світло і злагода, в серці — добро і мудрість, у житті — достаток і удача.

Свій ювілей нещодавно відсвяткував доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Академії правових наук України **В'ячеслав Іванович БОРИСОВ**. Чималий внесок зробив ювіляр у розвиток науки кримінального права про що свідчить більше ста праць В'ячеслава Івановича. За його участі здійснювалася розробка проекту чинного Кримінального кодексу України, а також ряду законопроектів.

Шановний В'ячеславе Івановичу, редакційна колегія часопису «Університетські наукові записки» зичить Вам міцного здоров'я, благополуччя та творчого натхнення. Нехай щастя завжди супроводжує Вас, а людська повага і шана звеличують Ваш внесок у розбудову юридичної науки.

60 років нещодавно виповнилося знаному громадському та державному діячеві, доктору юридичних наук, професору, Заслуженому юристу України **КОСТИЦЬКОМУ Михайлу Васильовичу**. Безперечно такі особистості як Михайло Васильович є знаковими в історії вітчизняного державотворення та конституціоналізму. Будучи депутатом XII скликання і головою підкомітету з правової політики і судово-правової реформи Верховної Ради України, а також суддею Конституційного Суду України, ювіляр усі свої сили і енергію віддавав у справу розбудови правової, демократичної держави. Значний внесок зробив Михайло Васильович також в юридичну науку, а саме у розвиток конституційного права, філософії права та юридичної психології.

Шановний ювіляре, від імені редакційної колегії часопису «Університетські наукові записки» прийміть щирі вітання з нагоди славного ювілею. Бажаємо Вам довголіття, невичерпного натхнення та безмежного людського щастя.

Нещодавно відсвяткував славний ювілей відомий український юрист, доктор юридичних наук, професор **СЕГАЙ Михайло Якович**. Усе життя ювіляр служив ідеалам добра і справедливості. Його життєвий шлях ознаменований служінням ідеалам юридичної науки. Як фахівець у сфері криміналістики та судової експертизи він нерозривно пов'язував теоретичні пошуки у цих сферах із прикладними дослідженнями, результатом чого є більше 190 опублікованих наукових праць.

Редакційна колегія часопису «Університетські наукові записки» бажає Вам, шановний ювіляре, міцного козацького здоров'я, гарної вдачі та людської щирості і нехай кожен наступний день аж до 100 річчя буде наповнений гармонією та душевним затишком.

Визначна подія днями сталася в історії Хмельницького університету управління та права. 4 лютого 2008 року на засіданні спеціалізованої вченої ради на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України випускник університету, а нині проректор з наукової роботи, професор кафедри цивільного права та процесу **Руслан Олексійович СТЕФАНЧУК** блискуче захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук по спеціальності 12.00.03 — цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

Редакційна колегія часопису «Університетські наукові записки», ректорат та усі науково-педагогічні працівники і студенти Хмельницького університету управління та права вітають Руслана Олексійовича з цією віховою подією і бажають подальших наукових здобутків, творчого натхнення і реалізації усіх задумів! Нехай міцне здоров'я, щирість людських сердець та родинний затишок і благополуччя надихають Вас на нові звитяги, а Боже благословення наповнює радістю і змістом кожен мить Вашого життя!